

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ Перший (бакалаврський) _____

галузь знань _____

_____ (шифр і назва)
Спеціальність _____

_____ (шифр і назва)
освітня програма _____

_____ (шифр і назва)
спеціалізація _____

_____ (шифр і назва)
вид дисципліни _____ за вибором _____

_____ (обов'язкова / за вибором)
інститут _____ ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія» _____

2025 / 2026 навчальний рік

ВСТУП

Силабус навчальної дисципліни «Цифровізація підприємницької діяльності» складено відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності _____

спеціалізації _____

Інформація про кафедру	Кафедра маркетингу та торговельного підприємництва Department of Marketing and Trade Entrepreneurship сайт кафедри http:// http://mtp.uipa.edu.ua/
Інформація про викладача (-ів)	кандидат економічних наук, доцент Черняєва Анна Олександрівна посилання на профайл викладача: http://mtp.uipa.edu.ua/category/sklad-kafedri-1/ електронна пошта: annacherniaieva@karazin.ua
Сторінка дисципліни в системі дистанційного навчання	
Консультації з викладачем (-ами)	Он лайн консультації: кандидат економічних наук, доцент Черняєва Анна Олександрівна - Середа 17:00-18:00, П'ятниця 16:00-17:00. за посиланням https://us02web.zoom.us/j/9804399111?pwd=t5hvRLhEcbA8kO9eA3fGl99H0JaNLk.1

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Курс «Цифровізація підприємницької діяльності» дає можливість здобувачам вищої освіти набути фундаментальних знань та практичних навичок у сфері застосування цифрових технологій для розвитку та оптимізації бізнес-процесів. Він спрямований на формування у студентів розуміння ключових концепцій цифрової трансформації, стратегій її впровадження, а також на розвиток вмінь використовувати сучасні цифрові інструменти та платформи. Дисципліна охоплює вивчення таких аспектів, як цифрові бізнес-моделі, електронна комерція, цифровий маркетинг, управління клієнтськими відносинами (CRM), автоматизація бізнес-процесів, аналітика даних, кібербезпека та інші. Студенти отримають знання про вплив цифрових технологій на різні галузі економіки, а також про можливості їх застосування для підвищення конкурентоспроможності підприємств. Особлива увага приділяється формуванню у студентів здатності аналізувати цифрові тренди, оцінювати ефективність цифрових рішень та розробляти стратегії цифрової трансформації. Курс сприяє розвитку критичного мислення, креативності та здатності до самостійного навчання, що є важливими компетенціями для успішної кар'єри в умовах цифрової економіки.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти комплексу компетентностей, знань та практичних навичок щодо застосування сучасних цифрових технологій у процесах організації, управління та розвитку підприємницької діяльності.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування у здобувачів освіти системного розуміння концепцій та принципів цифрової трансформації бізнесу;
- оволодіння практичними навичками використання сучасних цифрових інструментів та технологій;
- набуття здатності аналізувати вплив цифрових технологій на різні галузі підприємницької діяльності;
- розвиток умінь розробляти та впроваджувати стратегії цифрової трансформації для підприємств різних розмірів;
- формування навичок ефективного управління цифровими проектами та ресурсами;
- ознайомлення з основними аспектами електронної комерції та цифрового маркетингу;
- набуття знань про управління клієнтськими відносинами (CRM) та аналітику даних;
- розвиток компетенцій у сфері кібербезпеки та захисту цифрової інформації;
- формування здатності до постійного навчання та адаптації до швидких змін у цифровому середовищі.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин –90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	1-й
Семестр	
3 -й	2 -й
Лекції	
20 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
46 год.	год.
у тому числі індивідуальні завдання	
0 год.	

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи цифровізації підприємництва

Тема 1. Суть та значення цифровізації в підприємницькій діяльності.

Визначення поняття цифровізації, її роль у сучасному бізнес-середовищі. Розгляд цифрової трансформації як глобального тренду. Вплив цифровізації на ефективність та конкурентоспроможність бізнесу.

Тема 2. Цифрова економіка та підприємництво: взаємозв'язок і перспективи.
Основні характеристики цифрової економіки. Трансформація бізнес-моделей у цифровому середовищі. Аналіз цифрових ринків і поведінки цифрових споживачів.

Тема 3. Електронний бізнес та електронна комерція: сутність понять, види та принципи роботи.

Основні поняття електронного бізнесу й електронної комерції. Принципи функціонування електронного бізнесу. Переваги функціонування електронного бізнесу та електронної комерції. Недоліки функціонування електронного бізнесу та електронної комерції. Порівняльний аналіз електронної комерції з традиційною комерцією. Моделі електронної комерції. Системи електронної комерції у корпоративному сектор. Системи електронної комерції у споживчому секторі: торгові ряди, інтернет (B2C).

Тема 4. Платформи та сервіси підприємництва в онлайн-режимі.

Основні моделі електронного бізнесу. Інтернет-магазини. Продаж в соціальних мережах. Сайти оголошень. Веб-розробка. Електронні торгові ряди (супермаркети). Інтернет-вітрини. Лідогенерація. Фріланс. Дія-бізнес, Amazon eBay, Walmart, Etsy, Alibaba.com і Google Express та інші платформи ведення бізнесу в Інтернеті

Тема 5. Цифрова трансформація бізнес-процесів.

Основні етапи трансформації: аналіз, планування, впровадження цифрових рішень. Моделі оптимізації бізнес-процесів з використанням цифрових інструментів. Управління змінами в компанії під час цифровізації.

Змістовий модуль 2. Цифрові інструменти та безпека в підприємстві.

Тема 6. Основи Інтернет-маркетингу як інструменту підприємницької діяльності.

Поняття і структура Інтернет-маркетингу. Структура і складові Інтернетмаркетинг-міксу. Закони Інтернет-маркетингу. Інструменти комплексного інтернет маркетингу на підприємстві. Маркетингові дослідження в Інтернеті.

Тема 7. Цифрові інструменти для управління клієнтськими відносинами (CRM).

Функціональні можливості CRM систем. Впровадження та використання CRM для підвищення лояльності клієнтів. Аналітика даних CRM.

Тема 8. Цифрові технології в логістиці та ланцюгах постачання.

Використання IoT, блокчейн, AI в логістиці. Оптимізація ланцюгів постачання за допомогою цифрових технологій. Відстеження та управління запасами режимі реального часу.

Тема 9. Цифровізація фінансової діяльності підприємства.

Використання цифрових технологій у фінансовому плануванні та аналізі. Онлайн-банкінг, електронні платежі, криптовалюти. Цифрові інструменти для управління ризиками.

Тема 10. Основи безпеки підприємництва в онлайн-середовищі.

Безпека підприємницької діяльності в онлайн-середовищі. Правові аспекти підприємницької діяльності в онлайн-середовищі. Нормативні та законодавчі акти, що стосуються ведення підприємницької діяльності в онлайн-середовищі. Загрози кібербезпеки для підприємств. Стратегії та інструменти захисту від кібератак. Законодавство у сфері кібербезпеки.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретико-методологічні основи цифровізації підприємництва												
Тема 1. Суть та значення цифровізації в підприємницькій діяльності.	8	2	2			4						
Тема 2. Цифрова економіка та підприємництво: взаємозв'язок і перспективи.	8	2	2			4						
Тема 3. Електронний бізнес та електронна комерція: сутність	8	2	2			4						

понять, види та принципи роботи.												
Тема 4. Платформи та сервіси підприємництва в онлайн-режимі.	10	2	4			4						
Тема 5. Цифрова трансформація бізнес-процесів.	9	2	2			5						
Разом за розділом 1	43	10	12			21						
Розділ 2. Цифрові інструменти та безпека в підприємстві.												
Тема 6. Основи Інтернет-маркетингу як інструменту підприємницької діяльності	11	2	4			5						
Тема 7. Цифрові інструменти для управління клієнтськими відносинами (CRM).	9	2	2			5						
Тема 8. Цифрові технології в логістиці та ланцюгах постачання.	9	2	2			5						
Тема 9. Цифровізація фінансової діяльності підприємства.	9	2	2			5						
Тема 10. Основи безпеки підприємництва в онлайн-середовищі.	9	2	2			5						
Разом за розділом 2	47	10	12			25						
Усього годин	90	20	24			46						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суть та значення цифровізації в підприємницькій діяльності	2
2	Цифрова економіка та підприємництво: взаємозв'язок і перспективи	2
3	Електронний бізнес та електронна комерція: сутність понять, види та принципи роботи	2
4	Платформи та сервіси підприємництва в онлайн-режимі	4
5	Цифрова трансформація бізнес-процесів	2
6	Основи Інтернет-маркетингу як інструменту підприємницької діяльності	4
7	Цифрові інструменти для управління клієнтськими відносинами (CRM)	2
8	Цифрові технології в логістиці та ланцюгах постачання	2
9	Цифровізація фінансової діяльності підприємства	2
10	Основи безпеки підприємництва в онлайн-середовищі	2
	Разом	24

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 1 «Суть та значення цифровізації в підприємницькій діяльності». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
2	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 2 «Цифрова економіка та підприємництво: взаємозв'язок і перспективи». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
3	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 3 «Електронний бізнес та електронна комерція: сутність понять, види та принципи роботи». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
4	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 4 «Платформи та сервіси підприємництва в онлайн-режимі». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	4
5	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 5 «Цифрова трансформація бізнес-процесів». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	5
6	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 6 «Основи Інтернет-маркетингу як інструменту підприємницької діяльності». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	5

7	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 7 «Цифрові інструменти для управління клієнтськими відносинами (CRM)». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	5
8	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 8 «Цифрові технології в логістиці та ланцюгах постачання». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	5
9	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 9 «Цифровізація фінансової діяльності підприємства». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	5
10	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичне заняття за темою 10 «Основи безпеки підприємництва в онлайн-середовищі». Прочитати рекомендовані літературні джерела. Самостійно доповнити конспект лекцій.	5
	Разом	46

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання з навчальної дисципліни «Цифровізація підприємницької діяльності» не передбачається.

7. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Цифровізація підприємницької діяльності» використовуються три групи методів :

словесні – лекція, розповідь, пояснення, бесіда, дискусія, робота з книгою – при опануванні здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу, визначенні дискусійних питань, встановленні переваг та недоліків використання тих чи інших інформаційних систем і технологій;

наочні – демонстрація реальних матеріалів, що можуть використовуватися здобувачами вищої освіти під час виконання ним фахових завдань в практичній діяльності, ілюстрація запропонованого матеріалу схемами, графіками, мультимедійними презентаціями – для візуалізації запропонованого теоретичного матеріалу;

практичні – розв’язання практичних задач та кейсів – для формування вмінь і навичок, логічного завершення ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми, розділу навчальної дисципліни.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з питань сучасного стану та перспектив розвитку консалтингових послуг (з підготовкою статей, тез доповідей, есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу, публікацією чи відповідним сертифікатом);

- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з питань сучасного стану та перспектив розвитку консалтингових послуг (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів);

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використанням сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу).

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий. Поточний контроль проводиться під час семінарських занять у вигляді усного або письмового опитування, виступів студентів під час обговорення питань, самостійної роботи, тестування, написання есе, рефератів тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховується під час визначення підсумкової оцінки з дисципліни у формі заліку.

Критерії оцінювання знань студентів

Критерії оцінки опитування, контрольних робіт на семінарських заняттях “3” балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді не тільки на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також підручників і навчальних посібників, але й використати додатковий матеріал (монографії, наукові статті, звіти компаній, статистична інформація тощо).

“2” бали свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни в обсязі навчальної програми, але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення питань.

“1” бал виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі і є в навчальних планах і програмах. Ці бали виставляється коли студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

“0” балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студентів нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

Критерії оцінки відповідей на тестові питання на семінарських заняттях

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну правильну відповідь на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 0,5-1 бал (в залежності від кількості запропонованих тестових завдань). На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Критерії оцінювання аналітично-пошукових завдань, есе та рефератів

3 бали ставиться за умов, якщо студент продемонстрував вміння всебічно, безпомилково, в логічній послідовності проаналізувати проблему, проявив творчий підхід, проаналізував альтернативні теоретичні погляди, проявив авторське ставлення, використав значний фактичний та статистичний матеріал, сформулював висновки;

2 бали ставиться студентіві, який продемонстрував вміння всебічно та безпомилково проаналізувати проблему, проаналізував альтернативні теоретичні погляди, використав значний фактичний та статистичний матеріал, сформулював висновки, проте відсутній творчий підхід при аналізі проблем

1 бал отримує студент, який виконав завдання з незначними помилками, в недостатній мірі використав статистичний та фактичний матеріал, не виявив авторського розуміння проблеми;

0 бал виставляється студентіві, який припускається грубих помилок та логічної непослідовності під час виконання завдання, не використав сучасну літературу та сучасний фактичний матеріал.

9. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю при проведенні семестрового екзамену або залікової роботи

					Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання										Екзамен	Сума
Розділ 1					Розділ 2					Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10							
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	-	60	40	100		

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (заліку, або екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 30 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Краус К. М., Краус Н. М., Манжура О. В. Електронна комерція та Інтернет-торгівля: навчально-методичний посібник. – Київ: Аграр Медіа Груп, 2021. – 454с.
2. Олешко Т. І. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н.В.Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. – К. : НАУ, 2022. – 200 с.
3. Сак Т. В. Електронна комерція та глобальне підприємництво [Електронне видання]: курс лекцій. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2023. – 113 с.
4. Суніл Гупта. Цифрова стратегія. Посібник із переосмислення бізнесу. Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2020. – 320 с.
5. Цифрова економіка: підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватий, д.е.н., проф. О. М. Десятнюк, д.е.н., проф. О. В. Птащенко, Тернопіль: ЗУНУ, 2024. – 520 с.

Допоміжна література

1. Інтернет-торгівля як засіб підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах глобалізації. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств : монографія / за заг. ред. О. Г. Янкового. – Одеса: Атлант, 2017. – 514с.
2. Кудирко Н. Ф. Особливості сучасного стану ринку електронної комерції в Україні / Н. Ф. Кудирко, Р. М. Федоряк // Технології та дизайн. – 2014.– № 1(10). – С. 1–7.
3. Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку : монографія; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2018. – 252 с.
4. Методологія керування бізнесом в умовах цифровізації : монографія / А. П. Гринько, П. Л. Гринько, Н. Г. Ушакова, Т. В. Андросова, О. А. Кулініч, І. І. Помінова. – Х. : МОНОГРАФ, 2022. – 199 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Електронна комерція в Україні: конкурентний дисбаланс і податкові виклики [Електронний ресурс]. – URL: <http://reforms.in.ua/news/elektronnakomerciya-v-ukrayini-konkurentnyydysbalans-i-podatkoviv-uklyky>.
2. Офіційний сайт порталу Дія [Електронний ресурс]. – URL: <https://diia.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Української асоціації маркетингу [Електронний ресурс]. – URL: <http://uam.in.ua>.
4. Про електронну комерцію : Закон України від 26.04.2017 р. № 67519 [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/675-19>.
5. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги: Закон України від 01.01.2024 р. №2155-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>.
6. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 31.12.2023 р. № 80/94-ВР. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
7. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
8. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>.